

REVISTA ENCICLO- PEDICĂ

REVISTĂ PERIODICĂ LUNARĂ

Răspunzător: Ioan Corbu. Cluj, Str. Gen. Grigorescu 16.

Se împarte gratuit, în librării 3 Lei exemplarul

Cum e violată legea conversiunii în dauna deponenților.

Cătră D-l Ministru al Justiției și I. Curte de Casație și Justiție.

Am mai arătat în aceste pagini marile nedreptăți făcute deponenților pe urma unei interpretări necorecte și contrare spiritului și motivării legi conversiunii. Economii deponenților (tunele din lucrul mânilor) fiind considerate ca averea nimănui, ca un fond de rezervă pentru finanțarea conversiunii, din care se poate tăia oricât, numai atât cât dobânzile legale, ci și din capitalul depus, pentru ca acționari, după ce au tras dividende îngrășate din aceste depuneri, se pot trage și în venitor cât mai curînd alte dividende, așe că aprôpe tôte pierderile de pe urma conversiunii sunt aruncate numai în sarcina deponenților. Asta se chiamă „repartisarea echitabilă a pierderilor“, „desideratul vital“ al conversiunii!?

Aici vrem să arătam altă nedreptate făcută deponenților cu *călcarea fățișă a legi conversiunii*. E cota așe numită „mediă“ de pierderi de 65% la împrumuturile agricole și de 33% la cele urbane, care e de-a-dreptul inventată de Banca Națională (comisiunile de judecată a capacități de plată a băncilor) și încuviințată totuși de justiție, deși acee-a se baséză numai pe o confusiune și n'are nici un temeu în legea conversiunii.

O „mediă“ se poate face între două, sau mai multe mărimi *de acee-ași natură*, ca bunăoră între lungimi, sau între suprafețe, dar nu între o lungime și o suprafață, cee-a ce e o absurditate. O asemenea absurditate sau confusiune a comis în acest cas Banca Națională, când a statorit „media“ de 65% (resp. 33%). Legea conversiunii nu cunoșce decăt o singură reducere de creanțe agricole, de 50% (art. 4) și una de creanțe urbane de 20% (art. 33). Plusul de 20% (70%) resp. 13% (33%) nu e o reducere de creanțe în înțelesul legi conversiunii, ci o reducere normală, îndătinată la bănci și înafară de conver-

siune în cazul *plătiri anticipate* a datoriei (și nu în 17, resp. 10, ani). Reducerea de plus 20% (70%) la datoria agricolă plătită anticipat e acel-ași lucru ca și în cazul plătiri anticipate a unei rate (art. 5), când debitorul capătă o reducere de 6% (scontul Bănci Naționale de Țară) până la data scadenței acelei rate. Acésta nu e o reducere de creanță în înțelesul legi conversiunii, ci un simplu comput bancar, căci suma plătită înainte banca o dă iar împrumut și nu cu 3%, cât ar căpeta ea la scadență după aceea-a sumă, după lege, ci cel puțin cu 10%, deci nu numai că n'are pierdere mai mare, dar are un beneficiu mai mare în acest cas. Tot acest-a e cazul (în mare) la plățirea anticipată (cu o reducere de plus 20%:70%) a tuturor ratelor (plătibile în 17 ani). Diferența de 20% se câștigă, și încă mai mult, din dobânșile sumei plătite anticipat, (deși reduse), așe că în acest cas nu că ar fi o pierdere pentru bancă mai mare de 50%, dar e de fapt o pierdere mai mică, și atunci cum pôte să scôtă Banca națională din o pierdere de 50% și alta mai mică de 50% — o „mediă“ (!?) mai mare și încă de 65%?! O mediă ar avè loc când creanța redusă cu 70% (resp. 33%) nu s'ar plăti înainte, ci în acele-ași condițiuni ca și cea redusă numai cu 50% (resp. 20%), adecă în 17 (resp. 10) ani cu 3% resp. 6%. Aceste reduceri de 70% resp. 33% le preferă și le dă bucuros orice bancă chiar și dacă n'ar fi prevădute în legea conversiunii, fiind mai favorabil și cu mai puține pierderi pentru ea decât în cazul plățirii în 17 resp. 10 ani (alor 50% resp. 20%).

Un exemplu. O creanță agricolă de 1000 Lei suferè în înțelesul legi conversiunii o reducere de 50%, rămâne deci 500 Lei plătibili în 17 ani cu 3%. Plătită înainte acésta datorie redusă cu încă 20% (70%) face 300 Lei, cari dați de bancă împrumut aduc la an 30 lei, pe când cei 500 lei neplățiți nu dau la an cu 3% decât 15 lei, adecă jumătate. Computând diferența de 200 (500—300) lei repartizată pe 17 ani, revine pe un an o rată de 12 lei, deci interesele sumei de 300 lei (30 lei) fac cel puțin cu 3 lei mai mult decât interesele celor 500 lei plus rata diferenței de 200 lei (12 lei).

Ni se va obiecta, pôte, că băncile avènd să plătescă depozenților cotele prevădute de lege, nu pot da împrumut sumele plătite anticipat, deci n'au nici o dobândă după ele. Dar băncile au să plătescă aceste cote chiar și în cazul, că toți dători ar plăti numai a 17-a parte din cele 50% a datoriei, adecă în cazul cel mai favorabil (?) — cu mai puține pierderi (?) — după părerea greșită a lor și a Bănci naționale! Băncile beneficiază în tot cazul de sumele plătite anticipat. E drept că

fructificarea împrumuturilor cu numai 3° față de cel puțin 22°, cât a fost în trecut, represintă o reducere considerabilă de venit, dar n'or fi acționari așe de imorali să crédă, că deponenți ar fi îndatorați să se lase despoiați nu numai de dobânțile legale, ci și de economiile originale, pentru a le întregi dividendele și ađi la 25° ca înainte!

E deci învederat, că cote de pierderi de 65°, resp. 33°, aplicată la îndrumarea Bănci Naționale, constituind o violare a legi conversiunii, art. 4, resp. 33, care nu prevede decât o singură reducere de creanțe agricole de 50° resp. urbane de 20°, așe reducerile de depuneri sunt ilegale și se pot ataca oricând. Dacă Banca națională n'a putut observa confusiunea, nu este de mirare, că deponenți, cari nici n'au căpătat decisiunea comisiunii de judecare, necunoscënd nici cota de pierderi aplicată, n'au avut cum să observe confusiunea și violarea legi în terminul scurt de 15 ăile dela pronunțarea decisiunii. Am dat recurs la Curtea de Apel din Cluj în o asemenea cauză, și cercetând dosarele și descoperind violarea legi, am arătat-o și acésta la desbatere. Curtea de Apel însă, fiă că n'a înțeles, fiă că n'a vrut să o recunoscă, a respins recursul*). Încă n'avem motivarea, dar desfidem dinainte Curtea de Apel să pótă răsturna argumentele, ce am adus pentru stabilirea violări legi**). Nu vom lăsa Bînsă Căcausa din mână, până celi nu se va face dreptate. respectându-se legea. Sunt de ajuns sacrificiile impuse de lege deponenților, nu înțelegem să fim despoiați și fără de lege. Dacă Banca națională vre să asigure cât mai bine existența băncilor, să o mai facă și din ajutorul ce-l capătă dela Stat, și nu tot numai de pe spatele deponenților, aplicând cote de pierderi *ilegale*, și tăindu-le nu numai dobânțile legale, ci și din capitalul original, pe când acționarilor le lasă neatînse dividendele grase.

Aplicând cota ilegală de pierderi (de 65° resp. 33°) banca Aurora (Năsăud) nu plăteșce deponenților decât o cotă de 46.5^o din depuneri, pe când după cota legală de pierderi (de 50° resp. 20°) ar avè să plătescă 58.5^o din depuneri.

Rugăm însă pe d-l Ministru al Justiției, ca consultând și I. Curte de Casație și Banca națională, pentru încunjurarea atător procese, să îndrume comisiunile de judecare să revisuiască decisiunile aduse cu violarea legi conversiunii și să calculeze procentele reducerilor, aplicând cota legală de pierderi de 50° resp. 20°. Acésta și în interesul dreptăți și a băncilor, ca să fiă puse cât mai curînd în fața situației adevărate și legale, de-

*) după o discuție (?) mai scurtă de 1 minută.

**) Motivarea (văđută ulterior) nici nu o aminteșce. Afirmă, că legea nici nu cere o repartizare echitabilă a pierderilor — dar atunci pentru ce e afișată ca „desideratul vital“ al conversiunii, numai pentru a păcăli și amăgi lumea?

cât mai târziu, pentru a pute preveni încurcăturile, în cari ar ajunge în cazul din urmă.

Dacă recunoșcerea acestei violări a legi va întârzia mult, așe că pe atunci se nu ne mai putem valida acest drept față de unele bănci, va căta se ne plătescă dauna Banca națională, căci justiția se va pute scusa, că stabilirea cotei „medii” de pierderi fiind chestie de specialitate, ea nu putea schimba cota stabilită, sau mai corect, inventată de contabilitatea Bănci naț.

La stabilirea cotei de plată și pierdere a depunerilor nu s'au luat în comput dividendele (veniturile) băncilor din trecut. Legea scutește de acésta băncile și creditori, cari n'au cerut „recalcularea dobânșilor”, ci s'au învoit la reducerile creanțelor cu 50^oo resp. 20^oo. Dar acésta scutintă e valabilă numai față de debitori, și nu față de deponenți, când e vorba de „repartizarea echitabilă a pierderilor” între bănci (acționari) și deponenți. Pentru o „repartizare echitabilă” a pierderilor se impune neincunjurat și computarea venitelor din trecut (la activul băncilor). Recunoșcem că băncile n'ar pute plăti în cinci ani cota de plată cuvenită, ce ar resulta. De aici însă nu urmază, ca acésta se fiă tăiată pentru totdeauna din depuneri. Noi am propus și cerut, ca cel puțin sumele, cu cari ni-se reduc ađi depunerile se fiă induse în un jurnal separat (mai pe larg în Nr. 9) și se împartășescă deocamdată sorte capitalului social. Asta nu atinge de loc capacitatea de plată a băncilor, dar mijlocește măcar în parte o „repartizare mai echitabilă” a pierderilor între deponenți și acționari, cari și-au încasat deja din dividende capitalul acționar nu odată, ci de mai multe ori, deci nu e echitabil și moral, ba e de-a-dreptul revoltător, ca deponenți se fiă despoiați pentru totdeauna nu numai de dobânșile legale, ci și din depunerile originale. Dacă „repartizarea echitabilă a pierderilor” nu e numai o reclamă mincinosă, ci e „desideratul vital” al conversiunei, cum se spune în espunerea de motive a legi, apoi nu pôte fi iertat ca Banca națională, și cu atât mai puțin justiția se-l desconsiderare și violeze în dauna deponenților (sunt atâte-a mici economii) și în *profitul ilegal și imoral* al acționarilor *) — (și atâtor milionari profitori imorali ai conversiunei).

*) P. S. Publicarea acestui articol obiectiv n'a fost încuviințată de serviciul censurei (București) — fără nici o motivare. Fiind chestia discutată numai de *drept privat* (între acționari și deponenți), am apelat la simțemintele de dreptate ale d-lui Ministru al Justiției, ca omul legi. — Ađi apare încetând censura.